საბჭოთა მეგობარ ბრძოლის ფურცელი

ქომუნისტი

ფასი 3 ბ.

ვენტრ. და თბილისის კომიტეტის და სრულ. საძარ. მ., ბ., წ.-არმ. და მატროსთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ტ. № 4. რედაქცია ... ყოველ დღე გარდა ... უქმეებისა დილ. 10 ს. — 3 ს. ... ტელეფონები: ... № 24 ... № 13 ...

№ 64 ოთხშაბათი, 22 მარტი 1922 წ. ყოველდღიური 6 ფურცელი

ოთხშაბათი, 22 მარტი 1922 წ. № 64

დამშეულთათვის დახმარებაზე

საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლება შეუდგა შარშანდელი მოუსავლობისაგან დაზარალებულთათვის დახმარების მოწყობას. რამდენიმე ღონისძიება და ზომები უკვე მიღებულია, პირველი პრაქტიკული ნაბიჯები გადადგმულია დამშეულთათვის რეალური დახმარების აღმოსაჩენათ. ყველა უნდა დარწმუნდეს იმაში, თუ რამდენათ სერიოზული და დიდმნიშვნელოვანია ეს საქმე. მაგრამ იმავე დროს ერთი წუთითაც არ უნდა დავივიწყოთ ის გარემოება, რომ რამდენათაც სერიოზული და მნიშვნელოვანია ის, იმდენათვე რთული და ძნელია.

აშკარაა, რომ დამშეულთათვის დახმარება უალრესად განსაკუთრებული ხასიათისაა და დახმარება უნდა მოეწყოს სასწრაფოთ, ვინაიდან დაყოვნება ამ საქმეში სიკვდილს უდრის. თავისთავად იგულისხმება, რომ მთელი ამ საქმის მოწყობას და ხელმძღვანელობას იღებს თავის თავზე **თვით სახელმწიფო,** ვინაიდან ეს უალრესათ სახელმწიფოებრივი საქმეა. საბჭოთა მთავრობას ევალება იზმაროს ყოველგვარი ღონისძიება, რომელიც კი მის განკარგულებაშია, შიმშილის წინააღმდეგ, დამშეულთა ტანჯვის შესამსუბუქებლათ. მთავრობას შეუძლია გადასდოს განსაკუთრებული თანხები, თუ კი ასეთები მას ექნება, შეუძლია დააწესოს დროებით სხვადასხვა განსაკუთრებული გადასახადები, ან შაჟები დამშეულთა სასარგებლოთ და სხვა და სხვა. როგორც ვსთქვი, ასეთი ზომები უკვე მიღებულია და ცხოვრებაში ტარდება. ესაა სახელმწიფოებრივი დახმარება, მაგრამ ჩვენ აშკარათ უნდა ვაღიაროთ, რომ მარტო ეს დახმარება საკმარისი არაა.

მეორე გვარი დახმარება—ესაა **საზოგადოებრივი დახმარება,** ე. ი. ფართო საზოგადოებრივი წრეების დაინტერესება და იმათი ახლო მონაწილეობა ამ საქმეში, თავის თავათ იგულისხმება, რომ აქ მეტათ ფართო ასპარეზია დამშეულთათვის რეალური დახმარების აღმოსაჩენათ და მოსაწყობათ. რუსეთის გამოცდილება და მაგალითი გვეუბნება, რომ საზოგადოებას აქვს ათასგვარი საშუალება და შესაძლებლობა ამ დახმარების აღმოსაჩენათ. მარტო ფულის ან საგნების გაღებითაც არ განისაზღვრება ეს დახმარება. ის შეიძლება გამოიხატოს სხვადასხვა საბით და ფორმით, ოღონდ კი იყოს საზოგადოების ღრმა დაინტერესება ამ საქმით. გამოცდილება და პრაქტიკა გვეუბნება, რომ დახმარება დამშეულთათვის არ უნდა ემყარებოდეს მარტო ქველმოქმედებაზე, ე. ი. დახმარების მუქთათ დარიგებაზე, პირიქით, ამ დახმარებას უნდა მიეცეს ისეთი ხასიათი, რომ თვით დამშეულებს მივცეთ საშუალება თავისი შრომის გამოყენებისა. მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლება დახმარების მკვიდრ ნიადაგზე დაყენება. დამშეულთა შრომის გამოყენება უნდა მოხდეს დიდი საზოგადოებრივი ხასიათის საქმეების შესასრულებლათ უწინარეს ყოვლისა უნდა გაკეთდეს გზები, ხიდები, უნდა ამოვაშროთ ტბები, გავიყვანოთ სარწყავი არხები და სხვ. ეს ყველაფერი მოსახერხებელია, და ამნაირათ ერთ და იმავე დროს ორი უდიდესი მნიშვნელობის საქმე გაკეთდება: დამშეულებსაც ვიხსნით სიკვდილისაგან და ქვეყნის საწარმოო ძალებსაც ავსწევთ მაღლა. მაგრამ ამისათვის საჭიროა საშუალება, საღსარი, დახმარება ფულით, საგნებით. გამოცდილება და პრაქტიკა გვეუბნება, რომ მარტო მთავრობა აქ ვერაფერს გახდება, აუცილებლათ საჭიროა ფართო საზოგადოებრივი წრეების დახმარება. და უნდა გულახდილათ ვაღიაროთ, რომ ჩვენი საზოგადოება ამ მხრით ჯერ-ჯერობით მაინც დიდ გულგრილობას იჩენს საქართველოს დამშეულთა მიმართ, და განსაკუთრებით ამ საზოგადოების შეძლებული ნაწილი. ამ დახმარების აუცილებლობის შეგნება ჯერ კიდევ არაა. სხვისი გაჭირვება და უბედურება იშვიათათ თუ ვისმეს აფიქრებს. იმათ გონიათ, რომ ეს მათ სრულებით არ ეხებათ. ისინი გამოფხიზლდებიან მხოლოდ მაშინ, როცა მათ თითონ მიადგებათ კარზე გაჭირვება. მაგრამ საჭიროა გამოფხიზლდეთ და თვალები გავახილოთ მანამ, სანამ გაჭირვება კარზე მოგვადგებოდეს, რადგანაც შემდეგ ეს გვიანლა იქნება.

ჩვენ არ ვლაპარაკობთ მარტო ქველმოქმედებაზე. მშრომელი გლეხობისათვის დახმარების აღმოჩენა—ეს ქველმოქმედება სრულებით არაა.

ჩვენ მოვუწოდებთ ყველა პატიოსან მოქალაქეთ სერიოზულათ დაფიქრდენ შიმშილობისაგან შექმნილ მდგომარეობაზე, დამშეულ გლეხობაზე, რომლის გაჭირვება საერთო გაჭირვებაა, რომლის დაზარალება საერთო დაზარალებაა. თუ არ დაითესა ყანები, თუ დაავათმყოფდა და დაიხოცა შიმშილისაგან მუშა-ხალხი, თუ გაწყდა მუშა-საქონელი, ეს დაატყდება თავზე ყველას, მთელ საქართველოს რესპუბლიკას, როგორც ღარიბს, ისე მდიდარს, განურჩევლათ ეროვნებისა.

ამიტომ დროა გამოფხიზლდეს საზოგადოება, დროა უკუაგდოს მან ის გულგრილობა, რომელსაც ის დღემდის იჩენს დამშეულთადმი.

მეტი ყურადღება და თანაგრძნობა დამშეულ მოძმეთა მიმართ, მეტი ხალისი და თანაგრძნობა იმათ მიმართ, ვინც თავისი შრომით, თავისი მარჯვენით არჩენს მთელ ქვეყანას.

ვისაც ყური აქვს სმენად, ისმინონ და ვისაც თვალი ხედვათ, იხილონ!

ფ. მახარაძე.

ბრძოლა ბიმბილოგასთან

დაეხმარეთ საქართველოს დამშეულთ!

ქუდზე კაცი!

აი ყიჟინა, რომელიც საშიშროების დროს საქართველოში მტერსა და მოყვარეს აერთებდა და მის დასაცავათ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლისკენ ისტუმრებდა.

გინა არის სხვა ფრონტი უფრო მძიმე ვიდრე სიმშილი?!.. გინა არის სხვა უსაშინელესი-უსასტიკესი მტერი ვიდრე სიმშილის არმია: სიტიტვლე, სახადი, შავი ჭირი და სხვ...

მაშ ჩვენც დავძახოთ: ქუდზე კაცი! და სიცოცხლის მაგიერ შევსწიროთ რაც შეგვიძლია.

ერთად ყველანი ამ საშინელების წინაშე! სირცხვილი იმათ, ვინც უკან დაიხევს!..

თბილისმა უნდა გაიღოს მაქსიმუმი შეძლებისა.

ქართველ დამშეულთა დასახმარებლად შემოწირულებათა შეგროვების სამდღე�o გრძელდება შაბათამდის ე. ი. 25 მარტამდის. საქმის გასაადვილებლად თბილისი გაყოფილია 13 რაიონად. ყოველ რაიონში თავისი ხელმძღვანელები იქნება.

შეგროვება უმთავრესათ ვაჭარ-მრეწველთა შორის მოხდება. შემდგარია მოღვაწეთა და მრეწველთა ბიურო, რომელშიდაც შედიან: **პატარენ გოთუა, ნიკო თავდგირიძე, ჰასან ახმედოვი, ანდრია ქავთარაძე, იასონ ზენაბდე, დავით მოშიაშვილი, ალექსანდრე ლოორთქიფანიძე, მიხეილ ლალიძე, აგნესა ნუცუბიძე, ირაკლი ფოფაქიშვილი, ვანო ზოდელავა** და **იოსებ ანთაძე.**

რაიონებში ხელმძღვანელობენ:

პირველში—ინუ. გაბაშვილი, ბერელაშვილი ვასილი, მერკვილაძე იოსებ, ანთაძე სამსონ, ფირადოვი და კარახანოვი ნიკოლოზ.

მეორეში—ქავთარაძე ანდრია, მენაბდე იასონ, დუმბაძე გრიგოლი, ოგანოვი ივანე, ზურაბიშვილი ვასილი.

მესამეში—ლოორთქიფანიძე იასონი, ციციშვილი გახტანგი, აფრიკიანი ხაჩატური, ტერ-გასპაროვი, თურქია ივანე, მიქაშავიძე გრიგორი.

მეოთხეში—ხარაშვილი ილია, თავდგირიძე ნიკოლოზი, სეფილანოვი არუთინ, ლალიძე მიტროფანე.

მეხუთეში—ახმედოვი ახან, ალექპერ ალი ზადე, ისმაილ აგოევ, მოშიაშვილი დავით.

მეექვსეში—ინაკაძე აფრასიონ.

მეშვიდეში—წვირავა, ფოფაქიშვილი ირაკლი, კვეზერელი-კოპაძე.

მერვეში—კოოპერატივი „პოტრებიტელ", ონიკიძე, გიორგაძე ვლადიმერ, ფილოვანი ვარლამ.

მეცხრეში—ლოორთქიფანიძე ალექსანდრე.

მეათეში—ლოლაძე დიმიტრი, სიხარულიძე ნოე, ახვლედიანი მიხეილ.

მეთორმეტეში—ჟყონია.

მეცამეტეში—ბაქრაძე ლუკა.

შემომწირველთა სია, შემოწირულების რაოდენობის აღნიშვნით საგანგებოთ გამოცხადდება.

ვინც შემოწირვას მოერიდება ან მონაწილეობის მიღებაზე უარს იტყვის, მათი ვინაობა დაუყოვნებლივ გამოცხადდება.

შეგროვება მოხდება: ხუთშაბათს, პარასკევს და შაბათს.

ხაორგანიზაციო ბიურო.

კველი დავა ახალ ფორმაში

მემარცხენე სოციალისტ ფედერალისტთა გაზ. „ტრიბუნა"-ში (ხუთშაბათი, მარტის 16) მოთავსებულია ამბ. ს.—ელი—ს წერილი, რომელიც ეხება გლეხობასა და პროლეტარიატს შორის ურთიერთ დამოკიდებულებას და ამასდაგვარათ ჩვენს სახელმწიფო ხელისუფლებასაც კონსტიტუციასთან დაკავშირებით.

ამასთანავე ავტორს ამ წერილის თითქმის მთელი ნახევარი მოუნდომებია იმისთვის, რომ დაამტკიცოს, ყოველ შემთხვევაში მოაჩვენოს მაინც ქართველ მასებს მარქს-ენგელსის მოძღვრების მთელი სიკოტრე სასოფლო-სამეურნეო ინდუსტრიაში და მით კონდრაბანდათ გაატაროს ცხოვრების მიერ დიდი ხანია უარყოფილი და გამტყუნებული ძველი ნაროდნიკული აზრები.

აქ ჩვენ არ გამოუდგებით ამ ძველ დაობებულ არქივიდან გამოქექილ მსჯელობისა და მტკიცების გარჩევას. ამისთვის არ გვცალიან ჩვენ დღეს, ვინაიდან ჩვენს წინაშე ამ ჟამათ გაცილებით უფრო მნიშვნელოვანი და გადაუდებელი პრაქტიკული ამოცანები დგას, რომლებიც საჭიროებს ჩვენგან უდიდეს ყურადღების მიქცევას. მკითხველებს კი, რომლებსაც აინტერესებთ ეს საკითხი ვურჩევთ მიმართონ ორტოდოქსალურ მარქსისტებსა და „ნაროდნიკებს" შორის წარმოებულ იდეიურ ბრძოლის ისტორიას. აქ კი ვიტყვით ამის შესახებ შემდეგს: ავტორის მტკიცება, რომ ვითომ მარქსის მოძღვრების მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო ინდუსტრიის განვითარებაც ისეთივე **ტემპით და სიხშირით** სწარმოებს, როგორც ქალაქის ინდუსტრიის, არ შეეფერება სიმართლეს და მისგან ძალიან შორსაა დაცილებული. პირიქით მარქსიზმი ყოველთვის აღნიშნავდა მათი განვითარების საერთო მიმართულებასთან ერთად იმ განსხვავებასაც, რომელიც არსებობდა და არსებობს ამ ორი სახის ინდუსტრიას შორის განვითარების ტემპისა და სისწრაფის მხრივ. ასე რომ უნდა გამოვტყდეთ და უთხრათ ჩვენს მეგობრებს გაზ. „ტრიბუნიდან" ჩუმათ ყურში, რათა შემდეგში მაინც არ მოუვიდეთ ეს, რომ მათ ასეთ მტკიცებას პოლიტიკურ არასინდისიანობის სუნი უდის.

ახლა კი შევეხოთ იმ კითხვას, რომელსაც ასე თუ ისე, მაგრამ მაინც კავშირი აქვს დღევანდელ ჩვენს მდგომარეობასთან, და განსაკუთრებით საქართველოში.

ს.—ელი სწერს: „ჩვენი ფრაქციის წარმომადგენელმა შესწორება შეიტანა (კონსტიტუციის გარჩევის დროს საბჭოთა ყრილობაზე) და მოითხოვა **პროლეტარიატის დიქტატურის** მაგიერათ **მშრომელთა დიქტატურა** ყოფილიყოს შეტანილი...

კომუნისტ კალანდაძეს ვერ წარმოუდგენია მშრომელთა დიქტატურის ცნება და ყოველთ შეუძლებლათ მიაჩნია იგი".

მაშასადამე კითხვა დგას აშკარათ და ნათლათ; დაპირდაპირებულია ერთი მეორეზე **პროლეტარიატის** დიქტატურა და **მშრომელთა** დიქტატურა.

მაგრამ ამის გარჩევა რომ გავიადვილოთ, საჭიროა შევთანხმდეთ ერთში, სახელდობრ, შემდეგში: რა არის სახელმწიფო, წმინდა კლასიური ორგანიზაციაა ის, თუ პირიქით, ზეკლასიური. ჩვენ გამბობთ, რომ ის კლასიურია, რომ ის არის ორგანიზაცია ერთი რომელიმე განსაზღვრულ კლასის. ამის არ უარყოფენ არც ჩვენი მემარცხენე ფედერალისტებიც. მათმა წარმომადგენელმა, ხუნდაძემ განაცხადა საბჭოთა ყრილობაზე, რომ „სახელმწიფო ყველგან და ყოველთვის კლასიური მოვლენაა. ამ ორგანოს თავის შინაარსს, ტონს და ელფერს მუდამ აძლევდა ის კლასი, რომელიც მას სათავეში მოექცეოდა".

მაშასადამე ორივენი თანახმა ვართ სახელმწიფოს ცნების გაგებაში.

ამიტომ ჩვენ, მარქსისტები, გამოვდიგართ რა სახელმწიფოს ასეთი დაფასებისაგან ვაყენებთ **ბურჟუაზიის** სახელმწიფოს მაგივრათ, სადაც ფაქტიურათ ბურჟუაზიის დიქტატურაა, მეორე კლასის, ბურჟუაზიის ანტიპოდის, **პროლეტარიატის** სახელმწიფოს. მაგრამ ფედერალისტებს არ მოსწონთ ის და გვირჩევენ მის მაგივრათ წამოვაყენოთ საზოგადოთ **მშრომელთა** სახელმწიფო, **მშრომელთა** დიქტატურა. რა საბუთის ძალით? „ვინც თვალყურს ადევნებს კომუნისტურ პრესასა იგი ყოველ წერილში ათჯერ მაინც ამოიკითხავს „მუშურ-გლეხურ სახელმწიფოს ცნებას"-ო. და მართალიცაა, იმ მხრით რომ პროლეტარიატის სახელმწიფო იცავს ერთგულათ და გადაჭრით აგრეთვე გლეხობასაც კაპიტალისტებისა და მემამულეების წინააღმდეგ.

ეს თვითონ მათაც კარგათ იციან და ამიტომ სწერენ: „ჩვენ ამ შემთხვევაში არ გვაინტერესებს ტაქტიკური მომენტი კომუნისტების პოლიტიკაში და გვინდა უფრო პრინციპიალი ხასიათი მივსცეთ ამ საკითხს" ე. ი. **ს.-ელი-ს** მოუწადინებია ზემოდ მოყვანილი მოსაზრებით დაშვებული ამ ცნების მეცნიერულათაც დასაბუთება და მით თავისი „მშრომელთა დიქტატურის" გამართლება.

როგორ?

ის სვამს კითხვას: „არის თუ არა გლეხობა და პროლეტარიატი ცალ-ცალკე კლასები?" და უპასუხებს: „კომუნისტ კალანდაძეს რომ ვკითხოთ გლეხობა და პროლეტარიატი ორი სხვადასხვა კლასი ყოფილა", მაგრამ ეს სწორი არაა თურმე. „მართალია მშრომელი გლეხი და ქალაქის მუშა ხვდება ბაზარზე ერთმანეთს, როგორც მყიდველ გამყიდველი, მაგრამ თუ კლასობრივ განჯაჯუფებას საფუძვლათ დაუდებთ ამ მომენტს, ლოლიკურათ, ყოველი პიროვნების კლასად აღიარებამდე მივალთო".

ამ გვარათ ლოლიკური დასკვნა აქედან ისაა, რომ გლეხობა და პროლეტარიატი არ წარმოადგენენ ცალ-ცალკე კლასებს, რომ პირიქით ორივე ისინი შეადგენენ ერთ მთლიან **კლასს,** რომელსაც ეწოდება ფედერალისტების ტერმინით „მშრომელთა კლასი". ფედერალისტმა ხუნდაძემ ეს აშკარათ აღიარა საბჭოთა ყრილობაზე. მან სთქვა: „თანამედროვე საქართველოს სოციალური წყობილება თავისი შინაარსით გამომხატველი არის **მშრომელი კლასის**", რომ საქართველო თავისი სოციალური წყობილების მიხედვით წარმოადგენს უმთავრესად **მშრომელთა კლასს**".

აქამდე ჩვენ ვიცნობდით კლასებს: ბურჟუაზიისას, პროლეტარიატისას, წვრილი ბურჟუაზიისას, მაგრამ არასდროს არ გაგვეგონა **მშრომელთა კლასი.** რომ ამას ისინი აგიტაციური მოსაზრებით ხმარობდენ, არაფერს ვიტყოდით, რადგან ეს დასაშვებია, მაგრამ საქმე ამაშია, რომ ისინი ამას მეცნიერულათ ასაბუთებენ. წარმოიდგინეთ, მთელი ნაროდნიკებიც კი ვერ ბედავდენ ამის აღიარებს, ვინაიდან ეს აბსურდია, უსახოა, მოკლებულია ყოველგვარ მეცნიერულ შინაარსს, და ამიტომ ისინი ხმარობდენ ყოველთვის „მშრომელ ხალხს" (Трудовой народ) და არას დროს არ უხმარიათ მშრომელთა კლასი.

ჩვენი ფედერალისტები კი დღეს ქექავენ ძველ ნაროდნიკულ არქივს და ამოღერებენ მას ახალი ტერმინით: „მშრომელთა კლასი" და ამიტომაცაა, რომ ისინი პროლეტარიატის კლასის დიქტატურის მაგივრათ აყენებენ მშრომელთა კლასის დიქტატურას.

მაგრამ ეს მაჩვენებელია მხოლოთ იმის, რომ მათ არ ქონიათ გარკვეული **კლასის** ცნება, კლასის მთავარი შინაარსი, და ამიტომ ვარდებიან ასეთ დიდ შეცდომაში.

რა არის კლასი?

კლასი არის ჯგუფი ისეთი პირებისა, რომლებიც შეერთებული არიან განსაზღვრული საერთო მდგომარეობით წარმოებაში, საერთო მდგომარეობით ნაწარმოებთა განაწილებაში, ერთი სიტყვით, **საერთო ინტერესებით წარმოებასა და** ნაწარმოებთა განაწილებაში.

აქვთ თუ არა ამ მხრივ საერთო ინტერესები პროლეტარიატსა და გლეხობას (ვგულისხმობთ რასაკვირველია არა ულარიბეს გლეხებს, რომლებიც მიწის ნაკლულევანებასა და სხვა მიზეზების გამო წელიწადში თითქმის ნახევარ ჯერ დაქირავებულ შრომას ეწევიან ქალაქებში, არამედ საერთოდ გლეხობის იმ საშუალო ნაწილს, რომელიც არას დროს არ ცალდება თავის საკუთარ მიწის ნაჭერს და მასზე ამყარებს მთელ თავის იმედებსა და ბედიღბალს)?

ჩვენ ვამბობთ არა, არ აქვთ.

როგორია, როგორც ერთის, ისე მეორის მდგომარეობა წარმოებასა და ნაწარმოებთა განაწილებაში? პირველი, პროლეტარიატი მოკლებულია წარმოებისათვის საჭირო საწარმოო იარაღებსა და საშუალებებს; ის ყიდის ბაზარზე თავის საკუთრებას—საშუშაო ძალას და აძლევს მუშაოთ კაპიტალისტს თავის მიერ შექმნილ ზედმეტ ღირებულებას.

ამ გვარათ პოლეტარიატის მიერ საზოგადოებრივი შრომით დამზადებული პროდუქტები წარმოადგენენ კერძო საკუთრებას კაპიტალისტებისას, რომლებიც ინაწილებენ მათ ინდივიდუალურათ.

როგორია მდგომარეობა მეორესი, გლეხობისა, და რას წარმოადგენს ის? გლეხები არიან წვრილი მესაკუთრეები; მათ აქვთ **თავის საკუთარი საწარმოო იარაღები და საშვალებები,** რომლებითაც ისინი აწარმოებენ **თავისივე საკუთარი შრომით** თავიანთ კერძო მეურნეობას; და მით ამ გვარათ დამუშავებული პროდუქტები წარმოადგენენ მათ კერძო საკუთრებას. ამის მიხედვით მათი მდგომარეობა ძირიანათ განსხვავდება პროლეტარიატის მდგომარეობიდან წარმოებაში და ამიტომ ისინი შეადგენენ სულ სხვა საზოგადოებრივ კლასს, სახელდობრ კლასს **წვრილი ბურჟუაზიისას,** რომელიც, ერთის მხრივ, როგორც კერძო მესაკუთრე საწარმოო იარაღებს და საშვალებებზე უახლოვდება საერთოდ ბურჟუაზიას და ამ მხრივის არ ილაშქრებს წინააღმდეგ ამ უკანასკნელისა, როგორც **მესაკუთრისა,** და, მეორეს მხრივ, ის უახლოვდება პროლეტარიატს, როგორც თვისივე **საკუთარი** სამუშაო ძალით მომუშავე, ვინაიდან ორივენი თავიანთი მარჯვენით ეწევიან მძიმე შრომას.

ამ რიგათ ეს უკანასკნელი შუაში დგას პროლეტარიატსა და ბურჟუაზიას შორის და განიცდის მერყეობას, ქანაობას: ხან ბურჟუაზიის მხარეს იკავებს, ხან პროლეტარიატისას, ხან ერთს მიყვება და ხან მეორეს; თავის საკუთარი დამოუკიდებელი სავალი გზა მას არ აქვს, ის უსათუოთ ბუჟერიზია რომელიმესთან მიბმული. ამიტომაცაა, რომ პროლეტარიატისა და ბურჟუაზიას შორის სწარმოებს აგრეთვე იდეიური ბრძოლაც ამ მეორეს, მაგრამ მრავალრიცხოვანი კლასის დასაპყრობათ. პროლეტარიატმა შესძლო, სადაც კი მან დააწესა თავისი დიქტატურა და მით ხელში ჩაიგდო აგიტაციისა და პროპაგანდის სხვა და სხვა იარაღები, ამ მრავალრიცხოვანი კლასის განთავისუფლება, რამდენიმეთ მაინც ბურჟუაზიის პოლიტიკურ გავლენისაგან თავის მხარეზე გადმობირება.

ასეევა ჩვენშიაც, სადაც ეს კლასი, გლეხობა, წარმოადგენს მშრომელთა მასების დიდ უმრავლესობას. განა შეიძლება სთქვას ჭკუათმყოფელმა ადამიანმა, რომ საქართველოს პროლეტარიატს მეთაურობს და წინამძღოლობს, როგორც იდეურათ, ისე სხვა მხრივა-

თაც, საქართველოს გლეხობა? ყოველი სალათ მოაზროვნე ადამიანი, რომელიც კი ცოტათი მაინც დაკვირვებია რევოლიუციონურ მოძრაობას ჩვენში, დაგვეთანხმება, რომ საქართველოს პროლეტარიატი, თუმცა ის ძალიან მცირერიცხოვანი იყო, მაგრამ მაინც ბელადობდა და წინამძღოლობდა ქართველ გლეხობას და არა პირიქით—გლეხობა პროლეტარიატს. განა გურიის გლეხობა ბათუმის მუშათა კლასმა არ გაარევოლიუციონერა?

და აი ასეთი ხალხი, რომელიც ანგარიშს არ უწევს არც სოციალურ ცხოვრების განვითარებას და საზოგადოთ რეალურ სინამდვილეს და არც მის ნიადაგზე აგებულ მეცნიერებას, გამოდის და გვეუბნება გამოვაცხადოთ პროლეტარიატის დიქტატურის მაგივრათ საერთოდ მშრომელთა დიქტატურა, გავხადოთ ჩვენი რესპუბლიკა „მუშურ-გლეხურის“ მაგივრათ „გლეხურ-მუშური“.

წარმოიდგინეთ ამხ. ს.—ელი იქამდისაც კი მიდის, რომ აღმოსავლეთის ჩამორჩენილ გლეხობას აკუთვნებს დასავლეთ ევროპის პროლეტარიატის მეთაურისა და წინამძღოლის როლს: „ინგლისის მუშა,—ამბობს ის,—რომელიც მარქსისტების აზრით ავანგარდი უნდა ყოფილიყო სოციალური რევოლიუციისა, დღეს უფრო ნაკლებათ ფიქრობს სოციალიზმზე, ვიდრე ჩინეთისა და ოსმალეთის გლეხობა“.

ჩვენ არ ვიცით, როგორ გადააქცია ს.-ელმა ჩინეთისა და ოსმალეთის გლეხები, რომლებიც იბრძვიან და ახდენენ ეროვნულ-ბურჟუაზიულ რევოლიუციებს **შინაურ** ბეგებისა და **დახავლეთ ევროპის** კაპიტალისტებისაგან გასანთავისუფლებლათ, სოციალისტებათ (მართლაც რომ მე-20 საუკუნეში მაინც არ ვცხოვრობდეთ), მაგრამ ერთში მაინც უნდა გავფრთხილოთ ის: თუ მას გონია, რომ ჩვენ, საზოგადოთ კომუნისტები, განურჩევლათ ეროვნებისა, ვმუშაობთ აღმოსავლეთის გლეხებში ნაციონალურ-დემოკრატიული რევოლიუციების ციცხლის დასანთებათ დასავლეთის კაპიტალისტების წინააღმდეგ იმიტომ, რომ ისინი ვითომ უფრო მეტს „ფიქრობენ სოციალიზმზე“, უნდა გამოვუცხადეთ და ვუთხრათ, რომ მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტების აზროვნება ამ საკითხში მეტად ვიწრო და შემოფარგლული ყოფილა.

რა ფასი უნდა ქონდეს ყოველივე ამის შემდეგ ს.-ელის შემდეგ სიტყვებს: „ყოველივე ეს ვერ გაითვალისწინა მარქსიზმმა, მაგრამ სოციალური ცხოვრების ლოლიკამ მარქსისტული მიმართულება თავის კანონებს დაუმორჩილა, და რუსეთის ბოლშევიზმი უფრო ნეო—მარქსიზმია, ვიდრე ორტოდოქსალი მარქსიზმი“.

მართლაც რომ „ყოველივე ეს ვერ გაითვალისწინა“, მაგრამ ვინ? ეს თვით მკითხველმა გამოიცნოს.

კ. კომუნაძე.

გენუას კონფერენციის შესახებ

ამერიკის მონაწილეობისათვის.

ნაუენი, 17 მარტი. რადიო. იტალიის ზოგიერთი გაზეთები აღნიშნავენ სურვილს გენუის კონფერენციის პროგრამაში კონტრიბუციის პრობლემის შეტანისა. ამ გზით, აღნიშნავენ გაზეთები, მოხერხდება ამერიკის მოზიდვა გენუის კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად. გაზეთები ამტკიცებენ, რომ თუ იტალია წინადადებას შემოიტანს პროგრამაში ამ პუნქტის დარღვევისა, მას მხარს დაუჭერენ ყველა ნაციები, გარდა საფრანგეთისა და მცირე ანტანტისა.

ჰანოვერი, 17 მარტი. რადიო. „ვესტმისტერნ გაზეთ“ იუწყება: „ლოიდ ჯორჯმა იმედი დაკარგა ჩრდილოეთ-ამერიკის შეერთებულ შტატების პრეზიდენტ გარდინგის, გენუის კონფერენციაზე აქტიურ მონაწილეობის დათანხმებაში.

კონფერენციის მხარის დაჭერა.

ბორდო. 17 მარტი. რადიო. „დეილი ტელეგრაფი“ აღნიშნავს, რომ გავლენიან პირების განცხადებით, ბრიტანეთის და იტალიის მთავრობებმა და მცირე მოკავშირე და ნეიტრალურ სახელმწიფოებმა, მტკიცედ გადასწყვიტეს, მხარი დაუჭირონ გენუის კონფერენციას, რათა მიაღწიონ ევროპისათვის დადებითი შედეგებს.

გერმანია და გენუა.

ჰანოვერი. 17 მარტი. რადიო. გერმანიის მმართველ წრეებში ძლიერ პესიმისტურად უყურებენ გენუის კონფერენციის შედეგებს გერმანიის მიმართ. გერმანიის მდგომარეობა ძლიერ უნუგეშო. მიუხედავად ამისა გერმანიის მთავრობა სერიოზულად ემზადება კონფერენციისათვის. გერმანიის დელეგაციის არჩევნები შესდგება რეიხსტაგის უახლოეს სხდომაზე. დელეგაციის მეთაური იქნება რატენაუ. საეჭვოა, რომ კონფერენციას დაესწრება მთავრობის თავმჯდომარე ვირტი.

საბოლოოდ 10 აპრილს.

მოსკოვი, 19 მარტი. რადიო. სტეფანის სააგენტო უარყოფს ხმებს კონფერენციის ახლად გადადების შესაძლებლობის შესახებ. სააგენტოს სიტყვით, 10 აპრილის დატა საბოლოოდ მიღებულია ყველა დაინტერესებულ სახელმწიფოთა მიერ.

ხალხთა ლიგა და გენუა.

მოსკოვი, 19 მარტი. რადიო. „დეილი-ნიუს“ დიპლომატიურ კორესპონდენტის ცნობით, იტალიის გარეშე საქმეთა მინისტრმა შანცერმა წანადადება მისცა გენუის კონფერენციის მომწვევ მთავრობებს, მიმართონ ხალხთა ლიგას მოწვევით რომ, გამოგზავნოს მან კონფერენციაზე თავის სამეურნეო და ფინანსიურ კომისიების წარმომადგენლები. ამ წარმომადგენლებმა უნდა მიაწოდონ კონფერენციას ინფორმაცია ხალხთა ლიგის კომისიების მიერ შეგროვილ ყველა სამეურნეო და ფინანსიურ მასალების შესახებ. ასეთივე წინადადება მისცეს საერთაშორისო შრომის ბიუროს.

ლოიდ-ჯორჯი და გენუა.

ლიფილდი, 7 მარტი. რადიო. „მანჩესტერ ჰარდინგის“ ცნობით, ლოიდ-ჯორჯის გადაწყვეტილება დარჩეს მთავრობაში, უმთავრესად აისხნება მით, რომ ლოიდ-ჯორჯი დიდ მნიშვნელობას აძლევს იმ ფაქტს, რომ თვითონ მიიღებს მონაწილეობას გენუის კონფერენციაში. ამის გამო „დეილი ტელეგრაფი“ სწერს: ლოიდ ჯორჯი გაემგზავრება გენუაში თავის შვებულების შემდეგ. იქ ის წაიკითხავს თავის პროგრამას ევროპის ეკონომიურად აღდგენის შესახებ. შეიძლება იმედი ვიქონიოთ, რომ საერთო პოლიტიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების გამო, ლოიდ-ჯორჯის გეგმას არ შეხვდება სერიოზული წინააღმდეგობა.

ბალტიის მხარის სახელმწიფოები და გენუა.

მოსკოვი, 18 მარტი. რადიო. პოლონეთის ელჩმა ლატვიაში იოდკომ ინტერვიუში განაცხადა, რომ ბალტიის მხრის სახელმწიფოები ვარშავაში გამოიმუშავებენ საერთო პოლიტიკურ მოქმედების გეზს გენუას კონფერენციისთვის. ბალტიის მხრის სახელმწიფოების დაახლოვება ხელს შეწყობს ზავის განმტკიცებას აღმოსავლეთ ევროპაში. ყრილობა გაადვილებს ნორმალურ ურთიერთობის დამყარებას პოლონეთსა და ლიტვას შორის და მსჯელობას იქონიებს პოლონეთ-ფინეთის საბუღალტრო ხელშეკრულებაზე და სავაჭრო ხელშეკრულებებზე ლატვიასა და ესტონიას შორის. პოლონეთის ელჩმა ფინეთში სოკოლნიცკიმ განაცხადა, რომ ფინეთი ვარშავაში შეხვდება არა მარტო პოლონეთს, არამედ ბალტიის მხრის სხვა სახელმწიფოებსაც. ფინეთის სამი უმთავრესი პარტია მხარს უჭერს პოლონეთ-ფინეთის კავშირს.

საერთაშორისო დამოკიდებულება.

ბორდო. 20 მარტი. რადიო. საფრანგეთის ფოსტა-ტელეგრაფის მინისტრის ამხანაგს პოლი ლაფონს დაეკითხა, ინტერვიუ მიეცა, ინფორმაციის ბიუროს, ინფორმაციის ბიურო ინფორმაციის ბიურო, ინფორმაციის ბიურო, ინფორმაციის ბიურო,

, მოწვეულ იქნას საერთაშორისო ნფერენცია სადაო საკითხების გასარკვევად. თუ რომ ეს კონფერენ- ა ვერ მიაღწევდა დადებით შედეგს, მაშინ ყოველ შემთხვევაში სამ- დრო მოქმედება უნდა დაწყებულ ნას მოქიშპე მხარეებს შორის არა ადრეს 6 თვისა.

ᲨᲚᲝᲤᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲐᲠᲐᲚᲔᲑᲐ.

ბერლინი, 17 მარტი რადიო. „ჩი- გო ტრიბუნ“ ამტკიცებს, რომ პრე- ზიდენტ ჰარდინგმა გადასწყვიტა მი- ართოს დიპლომატიური ნოტით ევ- როპის ყველა მთავრობებს, რომელ- საც მოითხოვს განიარაღების დაჩ- ქარებას, რადგანაც განიარაღების �აზე წარმოუდგენელია საერთაშო- რისო და კერძოდ ევროპის წონა- ასწორობის აღდგენა.

ᲜᲐᲜᲡᲔᲜᲘ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

მოსკოვი. 19 მარტი. რადიო, ქრი- სტიანიადან 14 მარტის თარიღით იუ- წყებიან: შაბათს ნანსენმა მოხსენება წაუკითხა ადგილობრივ სტუდენტთა ორგანიზაციაში რუსეთის შიმშილობის შესა- ხებ, დაახასიათა იგი როგორც უდი- დესი ტრაგედია კაცობრიობის ის- ტორიაში. ირწმუნებიან, თქვა ნან- სენმა, რომ საბჭოთა რუსეთი ხარ- ჯავს ფულს პროპაგანდისათვის, მე ეს არა მგონია. აღნიშნავენ, რომ ევროპას ძვირად უჯდება წითელი ჯაჭვრის შენახვა, თუ რუსეთი მას ამცირებს, ამის მიზეზს წარმოად- გენს არა მარტო ფინეთ-პოლონეთის ურთიერთ-ვაჭრობის მუქარა, არ- ამედ წარმოადგენს აგრეთვე მნიშვნე- ლოვან ფაქტორს დისციპლინის და- ცვის საქმეში ანარქიასთან საბრძოლ- ველად.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐ ᲐᲜᲐᲖᲚᲐᲣᲠᲔᲑᲐᲡ ᲛᲝᲚᲘ- ᲗᲮᲝᲕᲡ.

მოსკოვი. 18 მარტი. რადიო. მო- ალაქირეთა საფინანსო დელეგატმა საბარა მოკავშირეებს მემორანდუმი, რომელშიაც ამერიკა აყენებს საკითხს ამის შესახებ, რომ მას აუნაზღაურ- ებს ხარჯები, რომლებიც მან გასწია საბჭოთა ოკუპაციაზე 1922 წლის მაისამდე.

ნიუიორკი. 17 მარტი. რადიო. მოკავ- შირეთა ფინანსთა მინისტრებმა განა- ხადეს, რომ ამერიკის მოთხოვნა ოკუპაციის ხარჯების გადახდის შე- ახებ უნდა შესრულებულ იქნეს. ამ საკითხის საბოლოო გადაწყვეტა და- ოკიდებულია მოკავშირე მთავრობე- ბზე. ამის თაობაზე „მანჩესტერ გარ- დიანი“ სწერს: ინგლისის ოფიციალურ წრეებში ფიქრობენ, რომ ამერიკის მიერ ხარჯების ანაზღაურების მოთხოვნა არის ცდა—მთელი საკონ- სტიტუციო გემა აბსურდამდე მიიყ- ვანოს.

ᲘᲢᲐᲚᲘᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲓᲔᲙᲚᲐᲠᲐᲪᲘᲐ.

ბორდო, 17 მარტი. რადიო. იტა- ლიის ახალ მთავრობის თავმჯდომა- რემ ფაქტამ განაცხადა სხვათა შო- ის, რომ აუცილებლად საჭიროა

ზომები იქნას მიღებული შინაგან წესრიგის აღსადგენად. ფაქტამ დაა- დასტურა მეგობრობა იტალიისა და საფრანგეთისა, რომელთანაც იტა- ლია დაკავშირებულია არა თუ მარ- ტო ერთი რასათა და ჩამომავლო- ბით, არამედ აგრეთვე ინტერესების ერთობით და ომის დროს დაღვრი- ლი სისხლით. ფაქტამ სთქვა, რომ იტალიას სურვილი აქვს მჭიდრო თა- ნამშრომლობა დაამყაროს მცირე ან- ტანტას სახელმწიფოებთან მშვიდობ- იანობის განსამტკიცებლად და ნორ- მალურ პირობების დასაბრუნებლად.

ნიუიორკი, 17 მარტი, რადიო. „ბერ- ლინერ ტაგებლატი“ იუწყება: ფაქ- ტას განცხადებას იტალიის მეგობ- რულ ურთიერთობაზე საფრანგეთთან და ინგლისთან შეხვდნენ დუმილით. ხოლო იტალიის პრემიერის შენიშვ- ნამ მასზე, რომ იტალია არა თუ არ გრძნობს არავითარ მტრობას გერმა- ნიისადმი, არამედ აუცილებლად სთვლის მასთან დაახლოებულ თანა- მშრომლობას, რაც შეადგენს ზავის გარანტიას, გამოიწვია საერთო მო- წონება დეპუტატთა პალატის ყველა სკამებზე.

ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲙᲝᲜᲪᲝᲠᲪᲘᲣᲛᲘ.

ლონდონი, 8 მარტი. საერთაშო- რისო კონცორციუმის ლონდონის თათბირზე საფრანგეთის წარმომად- გენელმა სერუანმა გამოსთქვა რწმე- ნა, რომ კონსორციუმს უმთავრესად მოუხდება საქმის დაჭერა რუსეთთან. საფრანგეთის მოავრობამ გარანტია უნდა მისცეს 200 მილიონი ფრანკ- კით, რომელიც იქნება კაპიტალი კონსორციუმის საფრანგეთის განყო- ფილების.

ᲣᲤᲔᲡᲚᲔᲑᲐ ᲒᲔᲜᲣᲐᲨᲘ.

ჟენევრი, 9 მარტი. მილანიდან მოსული ცნობებით, ფაშისტებმა მო- ახდინეს უწესოება გენუაში. ისინი შეიჭრნენ სოციალისტურ გაზეთების რედაქციაში და მოახდინეს ნამდვი- ლი განადგურება. გენუას მუშათა პა- ლატამ გამოაცხადა საერთო 24 საა- თის გაფიცვა საპროტესტოდ.

ᲡᲐᲝᲙᲣᲞᲐᲪᲘᲝ ᲯᲐᲠᲘ.

ნიუიორკი, 17 მარტი, რადიო. თემთა პალატაში გამოქვეყნებულ ცნობების წინააღმდეგ, თითქოს რეინზე საფ- რანგეთის ფერადი ჯარი იმყოფება არა უმეტეს 18,000-სა, გერმანიის მთავრობამ განაცხადა რეიხსტაგში, რომ ფერად ჯარების რიცხვი რეინზე აღწევს 45,000 კაცამდე.

ᲑᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ ᲞᲠᲝᲤᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ.

მოსკოვი, 21 მარტი, რადიო. ჰა- ნოვერიდან 18 მარტის თარიღით იუწყებიან: ბერლინის გაზეთ „ფორ- ვერსტში“ მოთავსებულია მუშების და მოსამსახურეების პროფკავშირე- ბის პროტესტი გერმანიისაგან წვე- ნის ამომწოვ უაზრო პოლიტიკის შე- სახებ. კავშირები მიაქცევენ მთელი ქვეყნის მუშათა ყურადღებას იმას, რომ გერმანიის მუშა ძლივს ღებუ- ლობს ერთ მეათედ ნაწილს იმისას,

---

და შეადგენს ამერიკაში თითქმის 30 პროც.. ინგლისში უცვლელათ ჩრება; დასასრულს სექტემბერში ამე- რიკაში ადის 134 პროც., ინგლისში 95 პროც.

ცხადია, რომ 1914 წ. შედარებით ორ უდიდეს სახელმწიფოში—ინგლი- ში და ამერიკაში ფასები ძლიერ დაეცა 300 პროც. 195 პროც. და ინგლისში; 205 პროც.—134 პროც.- ე ამერიკაში. გზა და გზა იყო მცი- ე, სრულიად უმნიშვნელო ცვლილე- ები ფასებს; ეს ცვლილებები არ იყო გამოწვეული რაიმე ძირითადი ბალი, სანუგეშო მოვლენით მეურ- ეობაში. ძირითადი მიზეზები ფასე- ის დაცემისა დარჩა, ვინაიდგან ფა- ების დაცემა ისეთი მოვლენა არის, რომელსაც ვერავის უარყოფს. ფასე- ის განსხვავება რამდენიმე პროცენ- ტებში, რომელიც ხდება ბაზარზეი 1914 წ. ვიდრე 1921 წ. სრულიად უმნიშვნელო არის და არ ახასიათებს დეკომარეობის გაუმჯობესებას.

მეორე დამახასიათებელი თვისება ამანამედროვე კრიზისის არის წარმო- ების შემცირება. უაღრესათ მაჩვენე- ელი არის ფოლადის და თუჯის წარ- ოება.

ვინაიდგან ეს ორი ლითონი არის საფუძველი მძიმე ინდუსტრიისა, მძი- ძიმე ინდუსტრია კი საფუძველი არის თელი მრეწველობის. ეკონომიურმა რიზისმა გამოიწვია წარმოების შემ- ცირება, რადგან წარმოების მცირე ფასები არ არის ხელსაყრელი; ბაზა- ი ძლიერ შევიწროებული არის და აწარმოებს გასავალი არა აქვს.

თუჯის და ფოლადის ფასები ინ- ლისში და ამერიკაში, ორ სახელ- წიფოში, რომლებიც უმთავრესათ წარმოებენ ამ ლითონებს ასეთი არის.

თუ მივიღებთ 1913 წ. ფასებს 100 ამერიკაში 1920 წ. იანვარში ფასე- ის ინდექსი თუჯის იყო 118, შემ- დეგ თვეებში წარმოება დეკემბერში არის 103; 1921 წ. წარმოება თან და თან ძირს მიდის და სექტემბერში შეადგენს 37, ოქტომბერში აიწევს 43.

ფოლადის წარმოება—იანვარში 1921 წ.—176, დეკემბერში—154;

1921 წ. იანვარში—143, ოქტომბერ- ში—87 ნახ.

ინგლისში 1920 წ. იანვარში თუ- ჯის წარმოება—76, დეკემბერში 77; 1921 წ. იანვარში 74. იმავე წლის ივნისში წარმოება შეჩერდა, ივლის- ში და აგვისტოში—1, სექტემბერში 18, ოქტომბერში 26.

ფოლადის წარმოება: იანვარში 1920 წ. 114, დეკემბერში 112; 1921 წ. 74; მაისში 1, ივნისში წარმოება შეჩერდება, ივლისში და აგვისტოში 18, სექტემბერში—64, ოქტომბერ- ში—62.

მაშასადამე წარმოება მთავარი ლი- თონების ამერიკაში და ინგლისში დიდ განსაცდელშია, ძლიერ ირყევა. ცნობები წარმოების შესახებ გვეუბ- ნება, რომ თუჯის წარმოება ამერი- კაში 1920წ, მარტიდან 1921 წ. ივ- ლისამდე დაეცა 96 პროც., შემდეგ აიწია—10 პროც. ის რყევა წარმოე- ბისა, რომელსაც აღნიშნავს მოყვა- ნილი ცნობები სრულიად არ ადასტკი- ცებენ დებულებას, რომ წარმოება გაჯანსაღებულია. წარმოება ვერ სდგას სწორ ნიადაგზედ, ის ძლიერ იცვლება თვიდან თვემდე.

ჩვენ წერილებში აღნიშნული იყო აგრეთვე, ის, რომ ეკონომიური კრი- ზისის შედეგი ძლიერ ცუდი იყო საგა- რეო ვაჭრობისათვის, რომელიც თან და თან მცირდება. ჩვენ თავის დრო- ზედ აღვნიშნეთ რამდენით შემცირდა ინგლისის საგარეო ვაჭრობა, რო- მელიც შეადგენს ინგლისის ძლიერ- ებას.

ავიღოთ ცნობები ამერიკის შეერ- თებული შტატების შესახებ:

წლები	ექსპორტი	იმპორტი
1914	3,071,057,744	1.789,276,000
1915	3,493,230,532	1,778,596,695
1916	5,422,642,505	2,391,635,335
1917	6,169,617,225	2,952,467,955
1918	6,047,874,437	3,031,212,710
1919	7,749,815,556	3,904,364,932
1920	8,080,818,455	5,279,398,211
1921	4,400,000,000	2,400,000,000

ექსპორტის და იმპორტის ღირებუ- ლებას თუ შევადარებთ დავინახავთ,

---

რასაც იღებს ინგლისის საოკუპაციო ლაშქრის ჯარისკაცი, რომელიც იმ- ყოფება გერმანიაში. გერმანიის პროფ- კავშირები შემდეგ ჩივიან გერმანიის წარმოებითი ძალის და გერმანიის მუშების შრომის მოყვარეობის ნა- ყოფის უაზრო გაფლანგვას და ხაზს უსვამენ თავის მუდმივ გამოსვლას იმ „მორჩილებით ასრულების“ პო- ლიტიკის წინააღმდეგ, რომელსაც ატარებს ვირტის მთავრობა.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐ-ᲒᲐᲖᲘᲪᲕᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ.

მოსკოვი, 31 მარტი რადიო. გა- ნოვერიდან 18 მარტის თარიღით იტყობინებიან: ნიუ-იორკიდან მოსუ- ლი ცნობებით უშუალო მოლაპარა- კება ამერიკის მწარმოებელთა და სამთამადნო მუშების შორის მარც- ხით დამთავრდა. ამის გამო მო- სალოდნელია ხანგრძლივი ბრძოლა მეპატრონეებისა და მუშების შორის სამუშაო ხელფასის მომატების შესა- ხებ.

ᲗᲔᲗᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲙᲨᲘ

მოსკოვი. 21 მარტი, (რადიო). გა- ნოვერიდან 15 მარტის თარიღით იტყობინებიან: საბჭოთა უკრაინისადმი მტრულად განწყობილი პრესა იხილავს მომავალ გაზაფხულის შეტე- ვას. პეტლიურას გაზეთი „რიდნი კრაი“ სწერს, რომ მეამბოხეთა და ბანდიტების დარჩენილი რაზმები თავს იყრიან პოდოლის და ეკატერი- ნოსლავის გუბერნიებში. ატაბან ზა- ბოლოტნის და კლიმენკოს რაზმები იმყოფებიან იუმანის და ელისავეტო- გრადის რაიონებში. ეს ცნობები, მიუხედავათ მათი სინამდვილის საეჭ- ვო ხასიათისა, დამახასიათებელია თეთრების საომარ განწყობილებისა- თვის.

ლონდონიდან 14 მარტის თარი- ღით გადმოგვცემენ: რომში მყოფი გაზეთ „ნიუიორკ გერალდის“ კორეს- პოდენტი დეპეშით იუწყება, თუ ამ გაზაფხულზე განახლდება საომარი მოქმედება ბოლშევიკებსა და პოლო- ნეთის შორის, მაშინ ბალკანეთის ნა- ხევარ კუნძულზე მყოფი მეფის აფი- ცერთა ჯგუფი შეუდგება რუსეთის თეთრგვარდიის ლაშქრის მომზადებას. ბოლშევიკების საწინააღმდეგო მოქ- მედებებში მონაწილეობას მიიღებენ ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე რომანოვი, ვრანგელი, გენერალი გურკო და პა- ტოცკი, რომლებიც ენერგიულად შეუდგნენ ომისათვის სამზადის.

გაზეთი დასძენს, ოპერაციები ალ- ბად დაიწყება უკრაინის წინაალმდეგ ბესარაბიაზე შემოტევით.

ᲘᲜᲢᲠᲘᲒᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲑᲐᲜᲢᲘᲣᲠᲔᲑᲘ.

მოსკოვი, 10 მარტი. „იზვესტია“ მეთაურში აღნიშნავს, რომ მუშაობა ჩაღდება ყოველ მხრივ. გენუის კონ- ფერენციის წინა დღეებში, ჩვენ ვხე- დავთ ძველი გეგმის აღდგენას განუწ- ყვეტელ ანტიბალშევიკური რკალის შექმნისა ჩრდილოეთ ზღვიდან სამ- ხრეთამდე. ბალტიის განაპირა სა- ხელმწიფოებში ინტრიგები გაჩაღდა სრული ძსვლელობით. უფრო სიმპტო- მატიურ გამოხატულებას წარმოადგენს ფინეთ-პოლონეთის სამხედრო კავში- რი რუსეთის წინააღმდეგ. არც ვარ- შავაში ჩერდება ინტრიგების მუშაო- ბა. პეტლიურას ბანდები თავის-თა- ვად წარმოადგენენ პოლონეთ-რუმი- ნეთის შემაერთებელ ზოლს. რუმინეთ- ში იარაღდებიან პეტლიურის წარმო- მადგენლები, რომელნიც იმყოფებიან მჭიდრო კონტაქტში რუმინეთის სამ- ხედრო მმართველობასთან. გაზეთები იუწყებიან, რომ რუმინეთის თოფხა- ნიდან გაცემულია პეტლიურის ნაწი- ლებისთვის თოფები ათი-ათასობით, ასობით ტყვიის მფრქვეველები და ოცი ზარბაზანი. და თუ ამას კიდევ დავუმატებთ ვრანგელის ჯარის შეგ- როვებას, რომელშიაც დარჩნენ ეხლა თავზე ხელაღებული ბანდიტები და ყაჩაღები, ბალკანეთის ნახევარ-კუნ- ძულზე საფრანგეთის მთავრობის ხარ- ჯებზე და ბრძანებით, მაშინ მივი- ღებთ საკმაოდ სრულ სურათს. თავ- დასხმა, თუ კი ის მოხდა, მზადდება უკრაინის მხრიდან. ყოველ დღე ეძ- ლევა ახალი დასტური ჩვენს ეშვს. საკვლევით ცხადია, რომ საბჭოთა რუ- სეთთან შეთანხმების სუსტ და მერ- ყევ ცდასთან ერთად, ევროპის ბურ- ჟუაზია ამზადებს მასზე ახალ სამხედ- რო მუხრუჭს და შესაძლებელია ახა- ლი საბჭედრო თავდასხმაც. ვიღებთ რა მხედველობაში ასეთ მოულოდნელ (არა ჩვენთვის), გამოსავალს მყვარა- ლა ფრაზებიდან ევროპის აღდგენას, საერთო მშვიდობიანობის განმტკი- ცების შესახებ და სხვა, ჩვენ კვლავ გამოვსთქვამთ მტკიცე რწმენას, რომ საბჭოთა რესპუბლიკა, როგორც წი- ნედ, ისე ეხლაც უკუაგდებს ყველა ამ თავდამსხმებს და საბოლოო ანგა- რიშით ამით წააგებენ თვით ავანტიუ- რისტები ᲓᲐ ინტრიგანები.

ᲒᲐᲖᲐᲤᲮᲣᲚᲘᲡ ᲗᲔᲡᲕᲘᲡ ᲬᲘᲜ

ᲡᲐᲗᲔᲗᲘ ᲛᲐᲡᲐᲚᲐ ᲑᲝᲠᲩᲐᲚᲝᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

თესვის ცენტრალურ კომისიის სა- განგებო რწმუნებული იუწყება, რომ ბორჩალოს თესვის კომიტეტმა მიიღო სათესი მასალა, ავსტრალიის ხორბა- ლი. ბორჩალოს თესვის კომიტეტმა გადასცვალა ადგილობრივ ახალ თე- სლსა და ქერზე, რომელიც გაანაწი- ლა ულარიბეს გლეხთა შორის.

ᲡᲐᲗᲔᲗᲘ ᲛᲐᲡᲐᲚᲐ ᲡᲘᲚᲜᲐᲚᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

სილნალის თესვის კომიტეტმა მიიღო სათესი მასალა, ავსტრალიის ხორბალი 3 ვაგონი (300,000 ფუთი). ხორბალი გადასცვალეს ადგილობრივ ახალ თესლსა და ქერზე და დაურიგეს ღარიბ გლეხებს.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲮᲘᲠᲜᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲐᲚᲘ

ვინაიდგან ამერიკა-ევროპის გაერ- თიანებულ საგარეო—ვაჭრობის მიერ ამერიკაში შეკვეთილი სათეს მასა- ლის, სიმინდის, პირველი პარტია ჯერ კიდევ არ მოსულა ბათომში ვადაზე (12 მარტი) და იმის გამო რომ სა- თესი მუშაობა უკვე დაიწყო საქარ- თველოში, და ადგილებზე სათეს მა- სალის მიტანა და მიწოდება საჩქარო და გადაუდებელ საქმეს წარმოად- გენს, თესვის ცენტრალური კომისია ამ ჟამად ზრუნავს ავსტრალიის ხორ- ბალის ახალ პარტიის მიღებისათვის 100,000 ფუთისა, ბათომში გაერთია- ნებულ საგარეო ვაჭრობის განკარ- გულებაში მყოფ სათეს მასალის მა- რაგიდან. ეს საკითხი დიდ მნიშვნე- ლოვანია და უნდა გადაწყდეს მახ- ლობელ დღეებში.

ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲮᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲮᲐᲡᲣᲠᲡᲐᲗᲝ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲨᲘ

✦ **ფართლეული და სხვა საქონელი მოსკოვიდან.** სახალხო სასურსათო კო- მისარიატმა მიიღო მოსკოვიდან: 1) სამი ვაგონი სხვა და სხვა ფართლეუ- ული (მატყლისა, ბამბისა და აბრეშუმისა), 2 ორი ვაგონი კოჭის ძაფი „მეედვედის“ ფირმისა და 3) ერთი ვაგონი მინის ჭურჭელი, ეს საქონელი მიღებულ იქმნა ბაღლად იმ საქონ- ლისა (ღვინო, შაქარი, დაფნის ფო- თოლი, თხილი და სხვა). რომელიც სასურსათო კომისარიატმა გადასაცვ- ლელად გაუგზავნა ქართულ მისიის ეკონომიურს განყოფილებას მოსკოვ- ში.

— **ზეთის ყიდვა.** სახალხო სასურ- სათო კომისარიატმა მიიღო რუსეთში ნაყიდი 650 ფუთი ზეთი. ამდენივე ფუთ ზეთს იქიდან ამ დღეებში კი- დევ მოელიან.

✦ **ახალი სამკითხველო.** განათ- ლების და ხელოვნების მუშაკთა კავ- შირის კულტგანყოფილებასთან მოე- წყო სამკითხველო, სადაც კავშირის წევრთ შეუძლია ისარგებლონ ყოველ დღიურად 9—3 საათამდე და 27 მარ- ტიდან კი საღამოს 5—8-დიც ადგი- ლობრივ და რუსეთის ჟურნალ გაზე- თებით.

✦ **მუშათა და გლეხთა ინსპექ- ცია.** მუშათა და გლეხთა ინსპექციის თბილისის განყოფილება სისტემატიუ- რად მუშაობს კომუნალურ მეურნეო- ბის ყველა დარგებში რევიზიების ჩასატარებლად, ამ მიზნისათვის განყ- ოფილებაში არიან სპეციალისტები კომუნალურ მეურნეობის ყველა დარ- გებში. მცირე ხნის განმავლობაში განყოფილებამ მოახდინა მიმდინარე რევიზია ქალაქის სახალხო განათ- ლების, საბჭოთა სახლების და ქალა- ქის მილიციის განყოფილებებში, და ეხლა შეუდგენ ქალაქის ჯანმრთე- ლობის განყოფილების რევიზიას. გა- სული წლის ნოემბრის შუა რიცხვე- ბამდი განყოფილებასთან არსებული და შემდეგ მუშათა და გლეხთა ინს- პექციის ცენტრალურ სამმართველო- ში გადატანილი საჩივართა ბიურო კვლავ აღდგენილია განყოფილებას- თან. კომუნალური მეურნეობის სხვა და სხვა ორგანიზაციების დეფიკტებ- ზე საჩივრები და განცხადებანი სწარმოებს ყოველდღე სამუშაო დროს. ასეთი ბიუროს საჭიროება შეგვიძ- ლია დავინახოთ იქიდან, რომ განყო- ფილებასთან მისი არსებობის განმავ- ლობაში, ე. ი. 1921 წლის 1 აპრი- ლიდან ნოემბრის შუა რიცხვებამდე, ბიუროში შემოვიდა 409 საჩივარი, მათ შორის 289 ეხებოდა ცენტრა- ლურ საბინაო განყოფილებას.

✦ **კარგი ზომა.** თბილისის ქალა- ქის აღმასკომმა წინადადება მისცა ქალაქის მილიციას არ დაუშვან ქა- ლაქში გაყიდვა ნაყოფიანი აყვავებულ ხეების ტოტებს, რომელსაც ზოგი- ერთ ბაღებში სრულებით ამტრევენ.

✦ **ქალაქის აღმასკომი წითელი ჯარს.** წითელი ჯარის დახმარების კვირაში თბილისის ქალაქის აღმას- რულებელ კომიტეტმა გადასცა მის განკარგულებაში 8 საწყობი ყოველ- ვარ ნივთებისა ყარაგან-სარაჯაში ძმ. თამამშვილებისა თავისუფლების მოედანზე: საწყობებში არის მანუ- ფაქტურა, საკერავი მაშინები, დგამი და სხვ. სწარმოებს საწყობების ქო- ნების აღწერა.

✦ **ᲛᲖᲘᲡ ᲓᲐᲑᲜᲔᲚᲔᲑᲐ.** 28 მარტს, სამშაბათს, თბილისში შემჩნეულ იქ- ნება მზის ნაწილობრივი დაბნელება. დაბნელების დასაწყისი საღამოს 4 ს. 46 წ., როცა მზის ცენტრი იქნება ჰორიზონტზე 17° სიმაღლეზე. მთვარე შეეხება მზის ქვედა კიდეს. უდიდესი ფაზა 0,57 5 ს. 51 წ., როდესაც მზის ქვეითა კიდე ჰორიზონტზე მაღლა იდგმება 4°. დაფარული იქნება მზის მარცხენა მხარე. მზე ჩავა სწორ ჰო- რიზონტზე 6 ს 17 წუთიდან 611 20 წუთამდე. მზის დაბნელების დამთა- ლობა თბილისში არ გამოჩნდება. თვალყურის სადევნებლად უნდა აირ- ჩეს ისეთი პუნქტი, სადაც ხელს არ შეეღლის ჰორიზონტის უსწორმასწო- რობა, სახელდობრ მამადავითის მთა.

✦ **ᲮᲐᲚᲐᲛᲝ-ᲬᲐᲠᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲐ ᲓᲐᲛᲨᲔᲣᲚᲗᲐ ᲓᲐᲮᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲚᲐᲓ.** 22 მარტს სახელმწიფო ოპერის თეატრში საქართველოს დამშეულთა დახმარების მთავარი კომიტეტი აწყობს გრან- დიოზულ საღამო-წარმოდგენას. წარ- მოდგენილი იქნება თბილისში დიდ- ხანს არ დადგმული ოპერა „აიდა“.

ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲔᲑᲨᲘ

სახელმწიფო ოპერა: წარმოდგენა საქართველოს დამშეულთა სასარგებ- ლოდ „აიდა“. რუსთველის თეატრი სომხური წარმოდგენა. პატარა თეატ- რი—თურქული წარმოდგენა. რევ. მხატვრული—ბრწყინვალე ღმერთი. სახალხო სახლი—ქართული წარმოდ- გენა, საკამერო თეატრი—სომხური წარმოდგენა. საქართველოს წითელი ლაშქრის ცენტრ. კლუბი—ქართული წარმოდგენა. მუშათა ცენტრ. კლუბი —საღამო-წარმოდგენა. მუშათა ცენ- ტრალურ კლუბის ახალი თეატრი—კინო. კონსერვატორია—კონცერტი.

ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ ᲧᲝᲤᲐ-ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲣᲛᲯᲝᲑᲔᲡᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

სახალხო კომისართა საბჭოსთან მოეწყო საუწყებათაშორისო კომისია საქართველოს ბავშვთა ყოფა-ცხოვ- რების გასაუმჯობესებლად, სადაც მოქმედებს აღმასრულებელი ბიურო 7 კაცის შემადგენლობით.

აღმასრულებელი ბიუროს მიზანს და ამოცანებს შეადგენს ახალ ეკო- ნომიურ პოლიტიკასთან დაკავშირე- ბით გადაატანოს მთელი საქმე წარ- მოებითი ვეგმაზე და აღმოუჩინოს დახმარების საშუალება იმ ორგა- ნოებს, რომელნიც განაგებენ საბავ- შვო დაწესებულებებს. აღმასრულე- ბელმა ბიურომ თავისი მცირე ხნის არსებობის განმავლობაში (ა. წ. 23 იანვრიდან) დაათვალიერა მთელი რიგი საბავშვო დაწესებულებებისა, მათ შორის დედის ᲓᲐ ბავშვის სახლი, რომელიც იმყოფებოდა ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილების გამ- გებლობაში. ბიურომ ჰპოვა საბავშვო დაწესებულების ბევრი ბინები ძლიერ უნუგეშო მდგომარეობაში, და ბევრი მხრით ხელის შემწყობი ბავშვების დაავადმყოფების და მათი სიკვდი- ლიანობისთვის. აღმასრულებელ კომი- ტეტმა მიიღო და ღებულობს სასწრა- ფო ზომებს სახლების ბინის გაფარ- თოებისათვის. ჯანმრთელობის სახალ- ხო კომისარიატის, მისი ქალაქის განყოფილების და ქალაქის სახალხო განათლების წარმომადგენლებთან ერთად გადაწყვეტილია განტვირთონ თბილისი ბავშვების გადაყვანით პრო- ვინციაში, და მათ მიერ განთავისუ- ფლებულ ბინებში გახსნან მთელი რიგი ახალი საბავშვო დაწესებულე- ბებისა. მიღებულია ზომები სახაფხუ- ლოდ ბავშვების გადასაყვანად კლი- მატიურ სადგურებზე და აგრეთვე ავადმყოფ კაცებისთვის სანატორიე- ბის დასაარსებლად. კომისიის კომ- პეტენციაში შედის მზრუნველობა ყველა ბავშვებზე, რომელნიც იმყო- ფებიან ს. ს. ს. რესპუბლიკის ტერი- ტორიაზე.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ

ᲛᲘᲨᲐ ᲭᲘᲐᲣᲠᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲦᲐᲛᲝ.

ამ წლის მარტის 18-ს, სახელმწი- ფო პატარა თეატრში გაიმართა ჭია- ურელის საღამო ფრიად საინტერე- სო და შერჩეულ პროგრამით. ჯერ საღამოს 8 საათიც არ არის და პა- ტარა თეატრი კი თავის დარბაზით უკვე ხალხით გაჭედილია: ქართველი

და შეადგენს ამერიკაში თითქმის 30 პროც.. ინგლისში უცვლელათ ჩრება; დასასრულს სექტემბერში ამე- რიკაში ადის 134 პროც., ინგლისში 95 პროც.

ცხადია, რომ 1914 წ. შედარებით ორ უდიდეს სახელმწიფოში—ინგლი- ში და ამერიკაში ფასები ძლიერ დაეცა 300 პროც. 195 პროც. და ინგლისში; 205 პროც.—134 პროც.- ე ამერიკაში. გზა და გზა იყო მცი- ე, სრულიად უმნიშვნელო ცვლილე- ები ფასებს; ეს ცვლილებები არ იყო გამოწვეული რაიმე ძირითადი ბალი, სანუგეშო მოვლენით მეურ- ეობაში. ძირითადი მიზეზები ფასე- ის დაცემისა დარჩა, ვინაიდგან ფა- ების დაცემა ისეთი მოვლენა არის, რომელსაც ვერავის უარყოფს. ფასე- ის განსხვავება რამდენიმე პროცენ- ტებში, რომელიც ხდება ბაზარზეი 1914 წ. ვიდრე 1921 წ. სრულიად უმნიშვნელო არის და არ ახასიათებს დეკომარეობის გაუმჯობესებას.

მეორე დამახასიათებელი თვისება ამანამედროვე კრიზისის არის წარმო- ების შემცირება. უაღრესათ მაჩვენე- ელი არის ფოლადის და თუჯის წარ- ოება.

ვინაიდგან ეს ორი ლითონი არის საფუძველი მძიმე ინდუსტრიისა, მძი- ძიმე ინდუსტრია კი საფუძველი არის თელი მრეწველობის. ეკონომიურმა რიზისმა გამოიწვია წარმოების შემ- ცირება, რადგან წარმოების მცირე ფასები არ არის ხელსაყრელი; ბაზა- ი ძლიერ შევიწროებული არის და აწარმოებს გასავალი არა აქვს.

თუჯის და ფოლადის ფასები ინ- ლისში და ამერიკაში, ორ სახელ- წიფოში, რომლებიც უმთავრესათ წარმოებენ ამ ლითონებს ასეთი არის.

თუ მივიღებთ 1913 წ. ფასებს 100 ამერიკაში 1920 წ. იანვარში ფასე- ის ინდექსი თუჯის იყო 118, შემ- დეგ თვეებში წარმოება დეკემბერში არის 103; 1921 წ. წარმოება თან და თან ძირს მიდის და სექტემბერში შეადგენს 37, ოქტომბერში აიწევს 43.

ფოლადის წარმოება—იანვარში 1921 წ.—176, დეკემბერში—154;

ინგლისში 1920 წ. იანვარში თუ- ჯის წარმოება—76, დეკემბერში 77; 1921 წ. იანვარში 74. იმავე წლის ივნისში წარმოება შეჩერდა, ივლის- ში და აგვისტოში—1, სექტემბერში 18, ოქტომბერში 26.

ფოლადის წარმოება: იანვარში 1920 წ. 114, დეკემბერში 112; 1921 წ. 74; მაისში 1, ივნისში წარმოება შეჩერდება, ივლისში და აგვისტოში 18, სექტემბერში—64, ოქტომბერ- ში—62.

მაშასადამე წარმოება მთავარი ლი- თონების ამერიკაში და ინგლისში დიდ განსაცდელშია, ძლიერ ირყევა. ცნობები წარმოების შესახებ გვეუბ- ნება, რომ თუჯის წარმოება ამერი- კაში 1920წ, მარტიდან 1921 წ. ივ- ლისამდე დაეცა 96 პროც., შემდეგ აიწია—10 პროც. ის რყევა წარმოე- ბისა, რომელსაც აღნიშნავს მოყვა- ნილი ცნობები სრულიად არ ადასტკი- ცებენ დებულებას, რომ წარმოება გაჯანსაღებულია. წარმოება ვერ სდგას სწორ ნიადაგზედ, ის ძლიერ იცვლება თვიდან თვემდე.

ჩვენ წერილებში აღნიშნული იყო აგრეთვე, ის, რომ ეკონომიური კრი- ზისის შედეგი ძლიერ ცუდი იყო საგა- რეო ვაჭრობისათვის, რომელიც თან და თან მცირდება. ჩვენ თავის დრო- ზედ აღვნიშნეთ რამდენით შემცირდა ინგლისის საგარეო ვაჭრობა, რო- მელიც შეადგენს ინგლისის ძლიერ- ებას.

ავიღოთ ცნობები ამერიკის შეერ- თებული შტატების შესახებ:

1914	3,071,057,744	1.789,276,000
1915	3,493,230,532	1,778,596,695
1916	5,422,642,505	2,391,635,335
1917	6,169,617,225	2,952,467,955
1918	6,047,874,437	3,031,212,710
1919	7,749,815,556	3,904,364,932
1920	8,080,818,455	5,279,398,211
1921	4,400,000,000	2,400,000,000

ექსპორტის და იმპორტის ღირებუ- ლებას თუ შევადარებთ დავინახავთ,

---

ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

ინტელიგენცია, მოზარდი თაობა, სიამოვნებით ელიან ნიჭიერ მსახიობის საღამოს დაწყებას. საღამო იხსნება ერთ მოქმედებიან პიესა: „ნაპოლეონის სიკვდილით“. მთავარ (ნაპოლეონის) როლს თვით ახალგაზრდა მსახიობი მიშა თამაშობს; იგი ნათლად გვიყენებს თვალ წინ დიდ იმპერატორის უკანაკნელ წუთებს, როდესაც ის მოწყვეტილია სამშობლო საფრანგეთს; იგი სულით და გულით იქ იმყოფება, მოქანცულ-მისუსტებულ ორგანიზმით და ჩაღრმავებულს ცეცხლის მფრქვევ თვალებით იგი ალმოსავლეთისაკენ გაიყურება, საიდანაც ცეცხლის მფრინავ ნავს ელის, უცნაურს ნავს, რომელიც კიდევ ანახებს საფრანგეთს, მაგრამ ეს მხოლოთ ოცნებაა. იგი მალე სიკვდილის ცივს კლანჭებში ებვევა. არა უჭირდათ რა აგრედვე სხვა მონაწილეთ და მსახიობთ, მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ, რამოდენიმე მსახიობმა როლები ძალიან სუსტად იცოდნენ. კარგი იყვნენ: იმედაშვილი —რამოდენიმე მონოლოგის ლამაზათ წაკითხვით, გრიშაშვილი — თავის ლექსებით, მსახიობი გოცირიძე მხიარულ და დროის შესაფერ კუპლეტებით, სარაჯიშვილი და თვით საღამოს გამმართველი ჭიაურელი. საღამო ღამის სრულ 12 საათზე გათავდა. ხალხი კმაყოფილი დაიშალა..

ცენტრალურ პარტშკოლის კურსანტების მეორე გამოშვება

შაბათს, 18 მარტს, პარიჟის კომუნის 51 წლის შესრულების დღეს ჩვენი კომუნისტური პარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ ცენტრალურ პარტშკოლაში მოხდა მოკლე კურსდამთავრებულ ახალგაზრდა პარტიულ ამხანაგების მეორე გამოშვება.

საღამოს ხუთ საათზე სკოლის ეზოში ყველა კურსანტები ერთად ჩამწკრივებულიყვნენ ფოტოგრაფიული სურათის გადასაღებად და ელოდენ სკოლის დამაარსებელ ცენტრალურ კომიტეტის წევრებს და ჩვენს ბრძოლაში გაჭაღარავებულ, მმართველი კომუნისტების აღმზრდელ მასწავლებელს, ამხ. ფილიპე მახარაძეს.

ამხ. კურსანტებს დიდხანს არ დასჭირებიათ ლოდინი. ამხ. ფილიპე გამოჩნდა. მასთან მოვიდა ცეკას მდივანი ამხ. ს. მამულია და ც. აღმასკომის მდივანი ამხ. თ. კალანდაძე.

სურათის გადაღების შემდეგ გამართული იქმნა კურსანტების გამოსათხოვარი ვახშამი, სადაც წარმოთქმული იქმნა ამხანაგების მიერ მრავალი სიტყვები.

პირველად სიტყვა წარმოთქვა ამხ. ფ. მახარაძემ. მან აღნიშნა კურსანტების დიადი მოვალეობა ახლად შენების პროცესში მყოფ პროლეტარულ სახელმწიფოს განსამტკიცებლად, კომუნიზმის დასაახლოებლად; მან დიდხანს შეჩერდა შექმნილ ჩვენს შინაურ და გარეშე მდგომარეობაზე და განმარტა ამის შედეგი, ჩვენ მიერ წარმოებულ ახალი ეკონომიური პოლიტიკის მნიშვნელობა და ფასი— „ჩვენ ძალა-უფლება ხელთ ვიგდეთ ჯერ კიდევ მიმდინარე გარდატეხის, რევოლიუციის პროცესში. აქ პოლიტიკურად, ჩვენ შეგვიძლია გავლენა მოვახდინოთ, დავიმორჩილოთ კიდეც პოლიტიკის სფეროში როგორც შინ ისე გარედ ესა თუ ის საზოგადოებრივი კლასი, მაგრამ ეგევე არ შეგვიძლია მოვახდინოთ ცხოვრების ეკონომიურ დარგში; ეკონომიკაში გავლენის მოხდენა არ შეიძლება, ამხანაგებო. ჩვენ არ ვმალავთ, რომ ამ სფეროში ჩამორჩენილი ქვეყანა ვართ; ამიტომ, სანამ სხვა ჩვენზე დაწინაურებულ ქვეყნებში არ მომხდარა პროლეტარული რევოლიუცია, ჩვენ დროებით ვდგევართ ბურჟუაზიული წარმოების ნიადაგზე. და ეს თქვენ ჩვენო მოზარდო, პოლიტიკურო მუშაკებო, უნდა იქონიოთ მხედველობაში, კარგად გაიგოთ, შეითვისოთ და იხელმძღვანელოთ თქვენი მუშაობის პროცესში.

მაშ გაუმარჯოს ამხანაგებო თქვენს შეგნებულ მუშაობას ჩვენი პროლეტარული სახელმწიფოს შენებისადმი მიმართულს! ამით დაასრულა ამხ. ფილიპემ თავისი სიტყვა.

შემდეგ ილაპარაკეს ამხ. ც. აღმასკომის სახელით ს. მამულიამ, ლ. გასვიანმა, ლეკტორთა ჯგუფიდან გ. ნუცუბიძემ, ნოვიკოვმა და თვით კურსანტებიდან მამფორიამ და სხვ.

ხევახტი.

ფარმოებითი პროფკავშირებში

ს. პ. კ. საბჭოს პლენუმი.

17 მარტს საღამოზე შესდგა ს. პ. კ. საბჭოს პლენუმის გაფართოებული სხდომა პროფკავშირების ცენტრალურ გამგეობების, ფაბრიკა-ქარხნების და ადგილობრივ კომიტეტებთან ერთად.

პარიზის კომუნის ხსოვნას

მოისმინეს ამხ. ს. ქავთარაძის მოხსენება პარიზის კომუნის შესახებ, მომხსენებელმა მოკლედ გადასცა მსმენელთ პარიზის კომუნის ისტორია, აღნიშნა მიზეზები, რომლებმაც გამოიწვიეს მუშათა კლასის დიკტატურის დამყარების პირველი ცდის დაღუპვა, და გაარკვია პარიზის კომუნის მნიშვნელობა მშრომელთა თვითგანთავისუფლებისათვის ბრძოლის ისტორიაში.

მომხსენებლის წინადადებით, კრებამ ფეხზე ადგომით პატივი სცა პარიზის დაღუპულ კომუნარების ხსოვნას, ხოლო ორკეტრმა შეასრულა სამგლოვიარო მარში.

ამიერ-კავკასიის პროფკავშირების შესახებ.

ამხ. ბახუტოვის მოხსენების მიხედვით ამიერ-კავკასიის პროფკავშირების 1-ლი ყრილობის შესახებ ერთხმად მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუციი:

„მოისმინა რა ამხ. ბახუტოვის მოხსენება ამიერ-კავკასიის პროფკავშირების 1 ლი ყრილობის შესახებ, ს. პ. კ. ს. პლენუმი ცენტრალურ გამგეობებსა და ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტებთან ერთად, კმაყოფილებით აღნიშნავს ყრილობის მუშაობას და თვლის თავის მოვალეობად გულმოდგინედ გაატაროს ცხოვრებაში ყველა მისი გადაწყვეტილებანი. ამასთან ერთად პლენუმს საჭიროდ მიაჩნია აწარმოოს ფართე კამპანია ქარხნებსა და ფაბრიკებში, რათა გააცნონ მუშებს პროფკავშირების ახალი ამოცანები ახალ ეკონომიურ პოლიტიკასთან დაკავშირებით და მასსებთან საკავშირო ორგანოების დაახლოვების მიზნით“.

რუსეთის პროფკავშირების მე-5 ყრილობისათვის.

რ. პ. კ. ც ს. კავბიუროს წინადადებით, ყრილობისათვის დელეგატების არჩევნები უნდა მოხდეს რესპუბლიკების ცალკე წარმოებითი კავშირების კონფერენციებზე, ნორმა: თითო წარმომადგენელი კავშირის 10,000 წევრზე.

კავშირები რომელნიც ითვლიან ამ ნორმაზე ნაკლებს, მაგრამ არა ნაკლებ 3000 წევრისა, ირჩევენ თითო დელეგატს გადამწყვეტი ხმით. ის კავშირები კი, რომელნიც ითვლიან 3,000 წევრზე ნაკლებს, ერთიანდებიან პროფსაბჭოების მიერ არჩევნების მოსახდენად, ნორმით: ერთი დელეგატი არა ნაკლებ 5,000 წევრზე.

ფურცელი რედაქციის მიმართ

გუშინ ვიმეორებ „კომუნისტის“ მახლობელ ნომერში მოათავსოთ შემდეგი მცირე განმარტება ამხ. „ნ. ლ.“-ის წერილის შესახებ, რომელიც „კომუნისტის“ 59 ნომერში იყო მოთავსებული, სათაურით „მოუფრთხილდით ქალაქს“.

ეს წერილი რომ ისეთი ამხანაგის დაწერილი იყოს, რომელსაც მართალა ზედმეტ ქალაქის დახარჯვაზე სტკივა გული, მას რომ ტენდენციოზური, ულამაზო ხასიათი არ ჰქონდეს, მაშინ, რასაკვირველია, ყველა გულწრფელი, საერთო ინტერესების დამცველი ადამიანი დაეთანხმებოდა და მასთან ერთათ მოუწოდებდა ყველას: გაუფრთხილდენ ქალაქს. მაგრამ საწყენარი სწორეთ ის არის, რომ ამხ. ნ. ლ.-ს ქალაქის ყბარალოთ გაფლანგვა ყველაზე ნაკლებათ აინტერესებს. ის ამ შემთხვევაში ხელმძღვანელობს აუცილებლათ პირადი შეულლიანობით და ინტერესებით ვისიმეს წინაა ღმდეგ შრომის კომისარიატში. ან შესაძლებელია საერთოთ შრომის კომისარიატის, როგორც ასეთის საწინააღმდეგო აქვს რამე. ეს რომ ასეა, აქ რომ ცალმხრივობა არის, ეს რომ პირადი მოტივებით არის გამოწვეული, ამას ამტკიცებს შემდეგი: საქ. მუშ. და გლეხთა საბჭოების პირველ ყრილობისთვის ყველა კომისარიატებმა გამოსცეს თავიანთი წლიური ანგარიშები. ამის დაგალებაც ჰქონდათ. ეს დავალება შეასრულა შრომის კომისარიატმაც და გამოსცა წლიური ანგარიში საბჭოს ყრილობისთვის ის შეიცავს 120 გვერდს, შეიძლება მას ბევრი დეფეკტებიც ჰქონდეს, შეიძლება რამდენიმე გვერდი ცხრილებით მართლაც ზედმეტი იყოს, მაგრამ საერთოთ ჩვეულებრივი ანგარიშია და ასეთიც უნდა ყოფილიყო.

ნ. ლ. თუ წინააღმდეგია ასეთი ანგარიშების გამოშვების, ეს უნდა ეთქვა საერთოთ ყველა კომისარიატებზე და მაშინ მის ცალმხრივობაშიც ეჭვს არავინ შეიტანდა. ასეთი ანგარიშები კი გამოსცა ყველა კომისარიატებმა თითქმის და ამხ. ნ. ლ. მარტო შრომის კომისარიატს იღებს ნიშანში და სრულებით არაფერს ამბობს სხვებზე. მაგ. უმაღ. ს. მ. საბჭომ 500 გვ. დიდი ვეებერთელა წიგნი გამოსცა, მიწად მოქმედების კომისარიატმა ორი 200 და 70 გვ., შინაგან საქ. კომისარიატმა რევკომის ყრილობის სტენოგრაფიული ანგარიშებიც კი გამოსცა, რომელიც 400 გვ. შეიცავს და სხვა მრავალი ასეთები. რატომ ყველა ამაზე არაფერი არ თქვი ქალაქზე „გულშემატკივარო“ ნ. ლ. შეიძლება სხვა კომ. ანგარიშები არ გინახავთ თქვენი თვალით. ან შეიძლება შრომის კომისარიატთან ახლოს ხართ მოკალათებული და იმიტომ მოგეხვდათ თვალში ეს ანგარიშები და გახდა ამნაირათ თქვენი ყურადღების ღირსი? თქვენს წერილში, ამხ. ნ. ლ. ობიექტიური მსვლელობა არა სჩანს და ცალმხრივობა კი არც ლამაზია და არც გასამართლებელი. ქალაქს კი საერთოთ ყველამ უნდა გაუფრთხილდეს, მათ შორის თქვენც.

ლ. დუმბაძე.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

ინსტრუქცია

სახალხო ნოტარიუსებისა მიერ წმოწერილებათა მოხდენის და ხელმის წარმოების წესისა, აგრეთვე სახალხო ნოტარიუსების გასამრჯელოს შესახებ.

1. სახალხო ნოტარიუსმა, ყველა მის მიერ მოხდენილ შემოწმების აღსანიშნავათ უნდა აწარმოოს სათანადო უფროსის ნოტარიუსისაგან მიღებული და ამ უკანასკნელის მიერ ფურცლობრივ დასმოწმებული, ბეჭედ დასმული და ხელ მოწერილი რეესტრები, აგრეთვე სარჩევნი და მაუწყებელნი ყველა იმ საბუთისა და ფულისა, რომელიც შესანახავად აქვს მიბარებული.

2. სახალხო ნოტარიუსების რეესტრები უნდა იყოს ერთი და იგივე ტანისა; თითოეულ გვერდსა და თითოეულ სვეტში უნდა აღნიშნული იყოს; ა) საქმის ნომერი, ყოველ წელს პირველ რიცხვიდან დაწყებული, ბ) შემოწმების წელიწადი, თვე და რიცხვი, გ) სახელი, მამის სახელი, გვარი და მინადრობა იმ პირთა. რომელთათვისაც მოხდა შემოწმება ან პროტესტი, დ) შესამოწმებელ სიგელის მოკლე შინაარსი და ე) იმ პირთა ხელის მოწერა, რომელთაც მიეცათ შემოწმება ან მოწმობა, მამების სახელის, მამის სახელისა და გვარის აღნიშვნით.

3 გათავებული წიგნები, ყველა თავისი დამატებით, ეგზავნება „შესანახათ სათანადო უფროსს სახალხო ნოტარიუსს. თუ სახალხო ნოტარიუსი სამსახურიდან იქმნა დათხოვნილი, ან გარდაიცვალა, წიგნები უნდა ჩაიბაროს რაიონის სახალხო მოსამართლემ სათანადო ნოტარიულ არქივში გადასაცემათ.

4. სახალხო ნოტარიუსისადმი წარდგენილ საბუთების პირის სისწორის შემოწმების დროს, ნოტარიუსი ვალდებულია შეადაროს იგი დედანს და შემოწმებაში აღნიშნოს, ვისგან იყო წარდგენილი ის საბუთი, რომლიდანაც გადაღებულია პირი, აგრეთვე გადაღებულია პირდაპირ დედანიდან პირი, თუ სხვა მეორე პირიდან, და ხომ არ იყო დედანსა ან პირველ ნდელ პირში რამე ამონაფხეკი, მინაწერი, წაშლილი სიტყვები ან სხვა რამ განსაკუთრებული ნიშანი. შემოწმებას უნდა დაესვას ბეჭედი.

5. იმ პირთა ვინაობა, რომელნიც მონაწილეობენ შემოწმების მოხდენაში და რომელთაც სახალხო ნოტარიუსი არ იცნობს, უნდა გამორკვეული იქნეს ან დამამტკიცებელი საბუთებით, რაზედაც მოხსენებული უნდა იყოს თვით შემოწმებაში, ან არა და სახალხო ნოტარიუსისათვის ნაცნობ პირთა ჩვენებით. მოწმეთ შეიძლება ჩამოერთვას ხელწერილი მათი ჩვენების სიმართლეში და მოითხოვოს მათ ხელის მოწერა ამ ჩვენებაზე.

6. ვისაც, წერა-კითხვის უცოდინარობის გამო ან სხვა მიზეზით, არ შეუძლია ხელის მოწერა შემოწმებულ სიგელის მიღებაში, უფლება აქვს ხელის მოწერა მიანდოს სხვა პირს. ბრმები უთანასწორდებიან წერა-კითხვის უცოდინართ, ხოლო წერა-კითხვის უცოდინარმა მუნჯებმა, ყრუებმა და ყრუ-მუნჯებმა უნდა მოიშვილონ წერა-კითხვის მცოდნე ისეთი პირები, რომლებთაც მათთან გამოლაპარაკება შეუძლიათ.

7. სახალხო ნოტარიუსს არ აქვს უფლება შეამოწმოს ხელშეკრულება თუ ქალაქის პირი ან და მიიღოს საქმის მონაწილესაგან მეორისადმი გადასაცემათ განცხადება, თუ ეს ხელშეკრულება, საბუთი ან განცხადება მიმართულია ან შეიძლება ემსახუროს კანონის საწინააღმდეგო მიზანს.

8. განცხადებისა და პასუხის მიღება-გაცემის შესახებ, თუ კი მოწინააღმდეგე მხარემ ასეთი შემოიტანა, სახალხო ნოტარიუსი ხელში აძლევს ან უგზავნის საქმის მონაწილეებს, მათი თხოვნისამებრ, მოწმობას.

9. სახალხო ნოტარიუსი ვალდებულია ურჩიოს ყოველს, ვინც კი წარმოადგენს სიგელს შესამოწმებლად, დასტოვოს მისი პირი სახალხო ნოტარიუსის საქმეებში შესანახავად იმ შემთხვევისათვის, თუ ვინიცობაა ამ სიგელის დედანი დაიკარგა.

10. იმ პირს, რომელიც წარუდგენს სახალხო ნოტარიუსს ქართულ (სახელმწიფო) ენაზე დაწერილ საბუთს, უფლება აქვს მიიღოს იმ საბუთის თარგმანი ერთ-ერთ იმ ენაზე, რომელიც იხმარება ადგილობრივ მცხოვრებთა მიერ და რომელიც სახალხო ნოტარიუსმაც იცის. ეს უკანასკნელი პასუხის მგებელია თარგმანის სისწორეში. ამასთანავე დედნად ითვლება ქართული ტექსტი.

11. შესანახად მიღებული საბუთს, წერილსა და ყოველგვარ ქალაქში, თუ იგი დაბეჭდილ პაკეტშია, სახალხო ნოტარიუსი მიმბარებელს აძლევს ბარათს და ყველა ამაზე შეაქვს თავის მაუწყებლებში. შესანახავად მიღებული საბუთი უბრუნდებათ ბარათის წარდგენისას ან სახალხო მოსამართლის დადგენილების ძალით. სახალხო ნოტარიუსს უფლება აქვს მიიღოს ფული მოვალისაგან იმ შემთხვევაში, თუ მევალის მინდობილებით ვალის გადახდის მოთხოვნა გაგზავნილ იყო სახალხო ნოტარიუსის საშუალებით.

შენიშვნა: თუ ორი კვირის განმავლობაში ვერ მოხერხდა ნოტარიუსის მიერ მიღებულ ფულების გადაცემა კუთვნილებისამებრ, მაშინ ნოტარიუსი ვალდებულია ეს ფული შეიტანოს ხაზინაში სათანადო სახალხო სასამართლოს დეპოზიტად, რაც უნდა ეუწყოს ამაგე სასამართლოს.

12. ყოველ მოქმედებაში, რომელიც კი შეადგენს სახალხო ნოტარიუსის მოვალეობას, ეს უკანასკნელი იღებს მისდამი მიმმართველ პირებისაგან გასამრჯელოს მათთან შეთანხმებით, ხოლო, თუ შეთანხმება არ მოხდა, იმ განსაკუთრებულ ნიხრით, რომელსაც დრო გამოშვებით ამტკიცებს იუსტიციის სახალხო კომისარიატი.

იუსტიციის სახალხო კომისარის მოადგილე **ბროდსკი.**

1922 წ. მარტის 6.

ქ. ტფილისი.

წესები

უფროს სახალხო ნოტარიუსების მიერ სიგელების დამტკიცებისა.

1. უფროსი სახალხო ნოტარიუსები რეესტრებს იღებენ იუსტიციის სახალხო კომისარიატისგან.

2. ნოტარიულ არქივის რაიონში მყოფ ქალაქის უძრავ ქონებისათვის უნდა სწარმოებდეს განსაკუთრებული დავთრები და რეესტრები.

3. დავთრები, სადაც აღინიშნება გარიგება (სდელკა) უძრავ ქონებათა შესახებ, შედგენილ უნდა იქნეს სახალხო ნოტარიუსის სიგელთა დავთრიდან ამოღებულ და უფროსს სახალხო ნოტარიუსის მიერ დამტკიცებულ ამონაწერებისაგან.

4. ამ დამთავრებისათვის უნდა არსებობდეს ორი საანბანო სარჩევი უძრავ ქონებათა სახელწოდების და მესაკუთრეთა გვარის აღსანიშნავათ.

5. ყოველი წლის დასასრულს ეს წიგნები საანბანო სარჩევებთან ერთად უნდა გადაეკაზმოს ნოტარიულ არქივის ბინაზედ უფროს სახალხო ნოტარიუსის ან მისი მოადგილის ზედამხედველობით.

6. სახალხო ნოტარიუსის მიერ შედგენილ სიგელებს უფროსი სახალხო ნოტარიუსი ამტკიცებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ სიგელებს, სახალხო ნოტარიუსის სიგელთა დავთრიდან ამონაწერის სახით, იგი მიიღებს მათი შედგენის დღიდან არა უგვიანეს 6 თვისა.

7. ამონაწერის მიღებისათანავე, უფროს სახალხო ნოტარიუსმა ეს უნდა ჩაწეროს თავის ჟურნალში და აღნიშნოს ამონაწერის მიღების წელიწადი, თვე და რიცხვი და აგრეთვე ის პირიც, ვისგანაც ამონაწერი მიღებულია.

8. მიღებულ ამონაწერის სინამდვილის გამოსარკვევად უფროსი სახალხო ნოტარიუსი ადარებს ამონაწერის გამცემ სახალხო ნოტარიუსის ხელმონაწერს და ბეჭედს ხსენებულ ნოტარიუსის იმ ხელმონაწერთან და ბეჭდის ტვიფართან, რომელიც ინახება ნოტარიულ არქივში.

9. თუ ამონაწერი გაცემულია სხვა უფროს სახალხო ნოტარიუსის რაიონში სახალხო ნოტარიუსის მიერ, მაშინ ამონაწერზედ დასმული ბეჭედი და ხელმონაწერი შემოწმებული უნდა იქნეს ამ რაიონის უფროს სახალხო ნოტარიუსის მიერ. ამისათვის შეიძლება ამ უკანასკნელთა ამონაწერების ფოსტით გაგზავნა და მისგან ფოსტითვე მიღება.

10. უფროსი სახალხო ნოტარიუსი, გამოარკვევს რა, რომ ამონაწერის დამტკიცებაში არავითარი კანონიერი დაბრკოლება არ არის, მას შემდეგ, რაც საქმის მონაწილენი ხაზინაში შეიტანენ გამოსაღები ხარჯს და სხვა გადასახადს, ამტკიცებს ამ ამონაწერს თავის წარწერით, ურთავს მას სიგელთა დავთარს და ყველა ამას აღნიშნავს თავის რეესტრში.

იუსტიციის სახალხო კომისარის მოადგილე **ბროდსკი.**

1922 წ. მარტის 6.

ქ. ტფილისი.

დროებითი ნიხრი

სახალხო ნოტარიუსებისა და ნოტარიუსის მოვალეობის აღმასრულებელთა გასამრჯელოსი.

1. შემოწმება პროტესტისა—50,000 მან. და სიგელის თანხის 1 | 5 პროც.

2. შემოწმება რწმუნების წერილისა, მორიგების წერილისა და აგრეთვე სამედიატორო წერილისა—100,000 მან.

3. შემოწმება ქალაქის პირის სისწორისა—50,000 მან.

4. შემოწმება სოლიდარული ვალდებულებისა—50,000 მან. [illegible] მონაწილეობა.

5. შემოწმება საბუთის წარდგენა დროსი—50,000 მან.

6. შემოწმება ვინაობისა—100,000 მან.

7. შემოწმება თარგმნის სისწორისა—100,000 მან. ყოველ გვერდში.

8. შემოწმება ცოცხალთა შორის ყოფნისა—100,000 მან.

9. შემოწმება ერთი პირის განცხადებისა მეორისადმი—100,000 მან.

10. შემოწმება რაიმე იურიდიული მოქმედების შესასრულებლად ნოტარიუსთან საქმის მონაწილეობა გამოცხადების დროს,—100,000 მან.

11. მიღება საბუთებისა შესანახავ და ფულისა მევალესათვის გადასაცემად გარიგების (სდელკა) და ვალდებულების გამო—100,000 მან.

12. სიმტკიცის სიგელის პროექტის შედგენა—50,000 მან. და სიგელის თანხის 1 პროც.

იუსტიციის სახალხო კომისარის მოადგილე **ბროდსკი.**

1922 წ. მარტის 6.

ქ. ტფილისი.

საბედაძციო კოლეგია.

მუშათა მთლიან კოოპერატივის დროებითი მმართველობა

აცხადებს, რომ **მუშათა მთლიან კოოპერატივის რწმუნებულთა კრება გაიხსნება 25 მარტს პროფკავშირების კლუბის ბინაზე** (რუსთაველის პროსპექტი, მუშათა სასახლე). რწმუნებულთა რეგისტრაცია და მათთვის მანდატების მიცემა იწარმოებს მუშათა მთლიან კოოპერატივის საორგანიზაციო საინსტრუქტორო განყოფილების ბინაზე (კირკის ქუჩა, 7) ხუთშაბათიდან, ამა წლის 23 მარტიდან.

განცხადება

ქ. ტფილისის აღმასრულებელი კომიტეტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომისია

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ვაჭრობა-მრეწველობის ნებართვის უქონლობის გამო ადმინისტრაციის მიერ დაბეჭდილი ყველა მაღაზიები თუ მათ მეპატრონეები დღიდან დაბეჭდვისა 7 დღის განმავლობაში არ აიღებენ ვაჭრობა-მრეწველობის უფლების ნებართვას, სრულიად ჩამოერთმევა მეპატრონეებს და გადაეცემა საეკსპლოატაციოთ ახალ მოიჯარადრეებს. ხოლო დაბეჭდილ მაღაზიებში აღმოჩენილი საქონელი კი გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით ქალაქის ინტერესების დასაკმაყოფილებლად.

საფინანსო-საბიუჯეტო კომისია.

(3—1)

ქალაქში ზოგიერთი პირნი, ბოროტის განზრახვით, ავრცელებენ ხმებს, ვითომდა,

ასლათ გახსნილ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ოქრო-ვერცხლის ნივთეულოგათა სავაჭრო მაღაზიები

თავისუფლების მოედანზე, ყველა მოსულ მყიდველს ართმევდნენ მისამართს, სადაც, თითქოს, შემდეგ მიდიოდნენ „ჩეკის“ წარმომადგენელნი და შეძენილ ნივთს ართმევდნენ.

მაღაზიის ადმინისტრაცია, ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ამ ხმებს სრულებით არავითარი საფუძველი არა აქვთ და რომ ეს მხოლოდ ზოგიერთა დაინტერესებულ, უსინდისო სპეკულიანტების მოქმედების ნაყოფია.

შესყიდვა და გაყიდვა ოქროვლეულისა ნივთეულოგათა და ძვირფასი ქვებისა, სრულებით თავისუფალია და ყოველივე შედეგის და შეზღუდვის გარეშე ხდება.

ამასთანავე ცხადდება, რომ ამა **წლის 15 მარტიდგან მაღაზიასთან ერთად გაიხსნა ოქრო-ვერცხლით ნაწარმოებთა დიდი სახელოსნო,** უკანასკნელ გაუმჯობესებულ ტეხნიკის მიხედვით, სადაც მიიღება ყოველ-გვარი სასაათო, საგრავიორო და სხვ. სამუშაო.

(3—1)

განცხადება

ქ. ტფილისის აღმასრულებელი კომიტეტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის, გადასახადთა ბიუროს და მისი რაიონულ აგენტების მოქმედებათა შესახებ დაარსებული

საგანგებო-საგამომძიებლო კომისია

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის, გადასახადთა ბიუროს და მისი რაიონულ აგენტების მიერ მაღაზიების განაწილების დროს დაშვებულ უკანონო და ბოროტ-მოქმედებათა შესახებ ყოველგვარ განცხადება საჩივრებს კომისია იღებს ამა წლის 25 მარტამდე. ყველა პირები, რომლებმაც-კი იციან ასეთი ბოროტ-მოქმედებანი ანუ იზარალეს მათგან, ვალდებულნი არიან აღნიშნულ დრომდე მიაწოდონ საგამომძიებლო კომისიას სათანადო განცხადება.

საგანგებო საგამომძიებლო კომისია.

დაიკარგა

საწევრო წიგნაკი 564 მოცემული მკვებავთა კავშირის ც. გ. პრეზიდიუმისაგან. პლატონ ნიკოლოზის ძე ხვედელიანის სახელზე.

— მოწმობა № 79 ალექსანდრეს არაკელოვის სახელზე, გაცემული თბილისის სახელოსნო სასწავლებლის მიერ. ჩაითვალოს გაუქმებულად.